

Onderwerp

Bestuurlijke reactie advies Steenbergen ex artikel 6.1, eerste lid Bor

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

Bestuurlijke reactie advies Steenbergen ex artikel 6.1, eerste lid Bor

1. Inleiding

Op 10 september 2019 hebben wij besloten om ons besluit van 9 januari 2018, om de bevoegdheid voor besluitvorming over Windpark Karolinapolder aan de gemeente Steenbergen over te dragen, in te trekken. Dat betekent dat de gemeente Steenbergen niet langer bevoegd is om te beslissen over de aanvraag voor de omgevingsvergunning van het windpark. Dienaangaande hebben wij tevens op 10 september besloten om de tot dan door de gemeente gevolgde procedure voor de afgifte van een omgevingsvergunning voor het Windpark Karolinapolder over te nemen.

Wij hebben het voornemen om de aangevraagde omgevingsvergunning voor het plaatsen van vier windturbines te verlenen. Daartoe stellen wij Provinciale Staten voor om het Windpark Karolinapolder als 'project van provinciaal belang' aan te merken en een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven voor de verlening van de omgevingsvergunning, inhoudende afwijking van het bestemmingsplan.

De gemeente Steenbergen is, gelet op artikel 6.1, eerste lid Bor, in de gelegenheid gesteld om ons te adviseren, over de voorgenomen verlening van de omgevingsvergunning, en heeft dat op 9 oktober 2019 gedaan. Uw Staten hebben op 10 oktober 2019 een afschrift van dit adviserend schrijven ontvangen van de gemeente. Het college van de gemeente Steenbergen heeft ons verzocht te reageren op het ingediende advies. Hoewel wij in het kader van deze wettelijke procedure niet verplicht zijn tot het geven van een reactie op het adviserend schrijven, zijn wij hier, vanwege de zorgvuldigheid die wij betrachten, graag toe bereid. Opgemerkt dient te worden dat het overgrote deel van het advies bestaat uit bezwaren, echter hiertoe dient een beroepsprocedure. Het overkoepelende advies van de gemeente Steenbergen is om, gelet op de ingediende bezwaren/argumenten, de aangevraagde omgevingsvergunning van innogy voor het Windpark Karolinapolder te weigeren.

In deze notitie gaan wij in hoofdlijnen in op de meest voorkomende en zwaarwegende punten die in het advies naar voren zijn gebracht. Voor een nadere inhoudelijke onderbouwing van ons voorstel verwijzen wij graag naar het genoemde [Statenvoorstel en de bijbehorende bijlagen](#).

Noot vooraf

Wij hechten eraan om, voor we meer in detail ingaan op het advies van de gemeente Steenbergen, een overkoepelende notie te maken aangaande het (negatieve) advies over de aangevraagde omgevingsvergunning.

Alle besluiten die vanaf eind 2017 tot 13 maart 2019 door de gemeente Steenbergen zijn genomen over Windpark Karolinapolder wijzen erop dat de gemeente medewerking zou gaan verlenen aan het project en tot het verlenen van de vergunning over zou gaan. Het is op zijn minst opmerkelijk om te constateren dat de gemeente sinds 13 maart 2019 inhoudelijke gronden aandraagt waarom de huidige aanvraag voor het Windpark Karolinapolder niet passend zou zijn binnen de uitgangspunten van de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie, terwijl deze inhoudelijke gronden de voorgaande jaren geen belemmering waren, en juist de basis vormden voor de gemeente Steenbergen om volledige medewerking aan het plan te verlenen.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

2. Procedurele aspecten

De gemeente Steenbergen stelt in haar advies van 9 oktober dat er, in het kader van het besluit van 10 september 2019, door ons college niet zou zijn gehandeld volgens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Zo stelt de gemeente in haar advies dat zij van mening is dat onder andere het vertrouwens-, zorgvuldigheids- en evenredigheidsbeginsel zouden zijn geschonden. Wij herkennen ons niet in deze zware woorden. Ons college hecht veel waarde aan het nakomen van afspraken zoals die tussen de provincie Noord-Brabant en de gemeente Steenbergen en tussen de provincie Noord-Brabant en het Rijk zijn gemaakt. Het nakomen van gemaakte afspraken vormt de basis van goede bestuurlijke samenwerking en een betrouwbare overheid is het fundament waarop ons land rust. In ons Bestuursakkoord hebben wij in het kader van de gemaakte afspraken inzake wind op land dan ook opgenomen: "De bestaande afspraken 'Wind op land' uit het Energieakkoord en de elektriciteitswet voeren we uit." Voor ons staat hierbij te allen tijde slechts een belang voorop: het belang van Brabant en al haar inwoners. In al ons handelen is dit uitgangspunt leidend.

Vertrouwensbeginsel

De gemeente schrijft in haar advies dat wij het gerechtvaardigd vertrouwen hebben gewekt dat wij niet zouden overgaan tot het intrekken van de beslissingsbevoegdheid van de gemeente alvorens de gemeente een besluit op de aanvraag van de omgevingsvergunning van innogy zou hebben genomen. Wij zijn het met de gemeente eens dat wij deze concrete variant, vanwege de fase van overleg waarin wij ons bevonden, niet expliciet hebben genoemd. Daarentegen hebben wij de gemeente Steenbergen zowel in onze (schriftelijke) correspondentie als in onze contacten tal van keren aangegeven waartoe wij als provincie op grond van de Elektriciteitswet 1998 gehouden zijn, wanneer de gemeente de aangevraagde omgevingsvergunning weigert en de provincie een verzoek krijgt om van haar bevoegdheid gebruik te maken.

Wij hebben bovenstaande bijvoorbeeld nog vrij recent heel expliciet beschreven in een schrijven aan het college en de gemeenteraad van Steenbergen op 30 augustus 2019, als vervolg op een bestuurlijk overleg van 14 augustus 2019. In dat schrijven is onderstaande passage opgenomen:

"De provincie is bevoegd gezag voor besluitvorming en coördinatie van windprojecten van 5 tot 100 MW. Een provincie moet, volgens de wet, in elk geval van haar bevoegdheid gebruik maken als:

- *Een gemeente weigert medewerking te verlenen aan een initiatief voor een windpark;*

- *Een provincie nog niet voldaan heeft aan haar afspraak met het rijk om uiterlijk in 2020 het afgesproken vermogen aan windenergie gerealiseerd te hebben.*

Bij het niet afgeven van een omgevingsvergunning door de gemeente Steenbergen voor het Windpark Karolinapolder, is er sprake van de in de wet genoemde weigering. Daarnaast zal de provincie in 2020 nog niet het afgesproken vermogen windenergie voor 2020, zoals afgesproken met het rijk, gerealiseerd hebben. Bij een aanvraag van innogy aan de provincie om van haar bevoegdheid gebruik te maken, is de consequentie vanuit de Elektriciteitswet dat de provincie medewerking moet verlenen aan de realisatie van het plan Windpark Karolinapolder.”

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

Kortom: wij hebben de gemeente Steenbergen meermaals en heel duidelijk laten weten waartoe wij als provincie volgens de wet gehouden zijn. Aangezien het Windpark Karolinapolder past binnen het provinciaal beleid en er door de gemeente gevoerde procedure is gebleken dat het plan is uit te voeren binnen de wettelijke kaders die voor windturbines gelden, zal de provincie medewerking moeten verlenen aan een verzoek van innogy om het Windpark Karolinapolder mogelijk te maken. De gemeente was hiervan doordrongen. De ontwikkelingen vanaf 15 augustus 2019 (zie de passage ‘Ontwikkelingen sinds 15 augustus 2019’ in [bijlage 3 bij het Statenvoorstel 53/19A](#)) gaven ons concreet aanleiding om de regie over de besluitvorming terug te nemen. Bij een aanvraag van innogy bij de provincie, na een weigering van de gemeente Steenbergen van de omgevingsvergunning, hadden wij, op grond van de Elektriciteitswet zoals hierboven aangegeven, medewerking moeten verlenen aan de realisatie van het plan Windpark Karolinapolder. Daarom hebben wij, gezien de gevraagde voortgang in het kader van de afspraken met het Rijk, besloten om die aanvraag niet af te wachten, maar de lopende procedure over te nemen om zo voorspoediger tot hetzelfde resultaat te komen.

Zorgvuldigheidsbeginsel

De gemeente Steenbergen stelt in haar advies dat wij snelheid boven zorgvuldigheid kiezen en daarmee handelen in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. Zo stelt de gemeente dat wij “in een razend tempo” besluitvorming wensen te bewerkstelligen. Wij herkennen ons niet in deze kwalificatie. Reeds op 5 februari 2018 heeft innogy bij de gemeente een verzoek ingediend voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het Windpark Karolinapolder. De ontwerpbeschikking voor de omgevingsvergunning is op 17 april 2018 door de gemeente verleend. Op 31 mei 2018 heeft de gemeenteraad een ontwerpverklaring van geen bedenking afgegeven voor het Windpark Karolinapolder. Van 7 juni tot 19 juli 2018 hebben de ontwerp-omgevingsvergunning en de bijbehorende stukken ter inzage gelegen. Voor de afhandeling van de procedure tot besluitvorming geldt een termijn van orde van 26 weken na tervisielegging. Deze wettelijke termijn van 26 weken is ruimschoots overschreden, daar we ten tijde van ons besluit van 10 september reeds 14 maanden verder waren. Na de inzagetermijn heeft de gemeente op verschillende momenten afspraken met ons gemaakt over de besluitvorming van de omgevingsvergunning van het windpark (zie de opsomming op pagina 3 van [bijlage 3 bij het Statenvoorstel 53/19A](#)). Daarbij zijn we meerdere malen akkoord gegaan met uitstel van besluitvorming. Onze inspanningen zijn er dan ook keer op keer op gericht geweest om met grote zorgvuldigheid tot besluitvorming te komen.

Daarnaast willen wij nogmaals benadrukken dat wij de belangen van de ontwikkelaar niet boven de belangen van omwonenden laten gaan, zoals de gemeente in haar advies suggereert. Wij vinden het belangrijk dat omwonenden niet alleen de lasten van een windpark ondervinden maar ook mee kunnen delen in de lusten. Zodoende is het van belang dat de besluitvorming over het project op korte termijn wordt afgerond. Daardoor kan de ontwikkelaar nog gebruik maken van de SDE+ najaarsronde 2019 (de SDE+-vergoedingen in 2020 zijn circa 20% lager). Er komt voor de omwonenden een goede stilstandvoorziening in verband met de beperking van slagschaduw. Daarnaast komt er voor omwonenden en inwoners van het gebied meer geld beschikbaar (op basis van afspraken rondom sociale participatie), gerelateerd aan de SDE+ 2019. Onder andere om in te zetten voor de duurzame energieopgave in de eigen omgeving (zonnepanelen op daken, isolatie van woningen, enz.). Deze afspraken met betrekking tot sociale randvoorwaarden zijn opgenomen in de [Overeenkomst sociale randvoorwaarden](#) die wij met innogy hebben gesloten (zie ook het kopje 'sociale randvoorwaarden' in hoofdstuk 4 van deze notitie).

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

Evenredigheidsbeginsel

De gemeente geeft in haar advies aan dat ze het besluit van de provincie onevenredig zwaar vindt en dat er naar hun mening geen enkele reden is om nu in te grijpen. Wij zijn het met de gemeente eens dat het door ons genomen besluit een relatief zwaar besluit is. Tegelijkertijd zijn wij van mening dat het besluit niet onevenredig zwaar is en dat het momentum om in te grijpen wel degelijk daar was. In de brief die wij op 10 september aan het college van de gemeente Steenbergen hebben verstuurd (zie [bijlage 3](#) en [bijlage 3a](#) bij het Statenvoorstel 53/19A), geven wij daarvoor onze argumentatie.

Wij hechten eraan om onze in IPO-verband gemaakte afspraak met het Rijk na te komen en daarvoor, binnen onze mogelijkheden, ook alles in het werk te stellen om daaraan te voldoen. Vanaf het moment dat wij met de gemeente de afspraak hebben gemaakt dat de gemeente een voortvarende besluitvorming op zich zou nemen over het windpark Karolinapolder, heeft de gemeente verzuimd om haar afspraken na te komen. Ontwikkelingen die zich in de periode voorafgaand aan ons besluit van 10 september 2019 hebben voorgedaan (zie de passage 'Ontwikkelingen sinds 15 augustus 2019' in [bijlage 3 bij het Statenvoorstel 53/19A](#)), geven ons geen vertrouwen dat dit binnen afzienbare termijn alsnog gebeurt. Dit brengt ons tot de conclusie dat de gemeente niet voldoet aan de absolute voorwaarde die de Elektriciteitswet verbindt aan het buiten toepassing verklaren van onze bevoegdheid. Deze voorwaarde houdt in dat Gedeputeerde Staten alleen dan kunnen afzien van de bevoegdheid om besluiten te nemen voor de aanleg van windpark Karolinadijk, als toepassing van deze bevoegdheid niet leidt tot een snellere besluitvorming. Deze voorwaarde ligt, gelet op de tekst van de wet, nadrukkelijk ten grondslag aan ons besluit van 9 januari 2018 om de bevoegdheid om te besluiten over windpark Karolinapolder aan de gemeente Steenbergen over te dragen. Wij zijn daarom genoodzaakt om dit besluit in te trekken.

Wij constateren bovendien dat wij de gemeente meer dan voldoende gelegenheid hebben geboden om aan de gemaakte afspraken te voldoen. Gelet op de afspraken die wij met het Rijk hebben gemaakt en waarvan wij het van groot belang achten om

daaraan te voldoen, zijn wij voornemens om op korte termijn te besluiten over de aanvraag omgevingsvergunning Windpark Karolinapolder. Bovendien betekent elk alternatief voorstel voor het Windpark Karolinapolder dat een herziening van de gemeentelijke Structuurvisie nodig is. Planvorming in 2020 is derhalve niet realistisch. Dat betekent een overschrijding van meer dan twee jaar ten opzichte van de oorspronkelijke toezegging van de gemeente van eind 2017 om in het najaar van 2018 een besluit te nemen om het Windpark Karolinapolder mogelijk te maken. Het alternatief waarbij wij nog langer afwachten totdat de gemeente een besluit heeft genomen, levert dermate veel vertraging op voor het project dat wij dat afwijzen. Een andere mogelijkheid is dat initiatiefnemer innogy een nieuwe aanvraag bij ons college indient. In dat geval moet een nieuwe procedure worden opgestart met een tijdsduur van 1 tot 1,5 jaar. Dit betekent opnieuw 1 tot 1,5 jaar onrust en onduidelijkheid bij de bewoners en omwonenden van Dinteloord. Beide opties passen naar onze mening niet in de uitdrukkelijke wens van de wetgever om een voortvarende besluitvorming over windenergieprojecten te bewerkstelligen.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

Door nu de procedure over te nemen, ontstaat er voor iedereen duidelijkheid. De Raad van State kan bij een eventueel beroep een uitspraak doen en de gemaakte afspraken met betrekking tot de sociale randvoorwaarden kunnen gestand worden gedaan doordat de SDE+ najaarsronde 2019 gehaald kan worden. Kortom, wij vinden het gezien bovenstaande proportioneel om de procedure voor de aanvraag voor omgevingsvergunning, inhoudende afwijking van het bestemmingsplan zoals die bij de gemeente is ingediend, over te nemen.

Bevoegdheidsoverdracht en Provinciaal belang

De gemeente Steenbergen bestrijdt dat er sprake is van een provinciaal belang: "eerst wilt u namelijk uw gezag niet uitoefenen en nu opeens als dat beter uitkomt voor u is er wel sprake van een provinciaal belang." In het [Statenvoorstel](#) beargumenteren wij waarom er wel degelijk sprake is van een provinciaal belang. Daarnaast gaan wij onderstaand beknopt in op het overdragen van een bevoegdheid en het tegelijkertijd van provinciaal belang kunnen zijn van een windproject.

Zowel in het [Statenvoorstel](#) als in de brieven (zie o.a. de bijlagen bij het Statenvoorstel) aan de gemeente, is aangegeven dat de Elektriciteitswet de bevoegdheid voor coördinatie en besluitvorming bij windparken van 5 tot 100 MW, bij de provincie legt in plaats van bij de gemeente laat. Wij zijn van mening dat besluitvorming over dit soort projecten in eerste instantie bij een gemeente hoort te liggen. Op het moment dat een gemeente verzoekt om de bevoegdheid over te dragen (of juridisch, wij af zien van het gebruik van de provinciale bevoegdheid) en de gemeente geeft medewerking te willen verlenen aan een specifiek project, doen wij dit. Dit hebben wij tot nu toe bij vrijwel alle windparkontwikkelingen gedaan. Dit is een boodschap die wij elke ontwikkelaar meegeven. Innogy vormt hier geen uitzondering op. Er is dus geen sprake van dat wij geen gebruik willen maken van onze bevoegdheid maar dat wij, indien een gemeente mee wil werken aan een project, de bevoegdheid altijd overdragen.

In het specifieke geval van Windpark Karolinapolder in Steenbergen, maakt dit park onderdeel uit van het bod windenergie van de Regio West-Brabant uit 2011. Op basis van dit bod hebben wij afspraken gemaakt met het rijk over het aandeel van de

provincie Noord-Brabant in de realisatie van 6000 MW Wind op Land in 2020. De provinciale bijdrage aan deze doelstelling is in opeenvolgende provinciale bestuursakkoorden vastgelegd. Dit maakt het Windpark Karolinapolder van provinciaal belang. Voor het overige verwijzen wij naar het [Statenvoorstel](#).

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

3. Inhoudelijke aspecten

In het advies brengt de gemeente Steenbergen naar voren waarom zij vindt dat de provincie de aangevraagde omgevingsvergunning van innogy voor het Windpark Karolinapolder zou moeten weigeren. Onderstaand gaan wij op de meest voorkomende en zwaarwegende punten in. In de inleiding hebben wij als noot vooraf reeds een overkoepelende notie gemaakt aangaande het (negatieve)advies over de aangevraagde omgevingsvergunning. Voor alle gedetailleerde vragen en opmerkingen van de gemeente Steenbergen ten aanzien van de omgevingsvergunning, verwijzen wij naar de [omgevingsvergunning](#) zelf. In het kader van de zorgvuldigheid schetsen wij eerst kort de bestaande en de gewenste nieuwe situatie van het windpark.

Van Windpark Karolinadijk naar Windpark Karolinapolder

Windpark Karolinadijk is het huidige windpark te Dinteloord. Dit windpark bestaat uit een viertal windturbines van 0,6 MW met een tiphoogte van ongeveer 80 meter, die in een lijnopstelling opgesteld staan. De bestaande windturbines zijn geplaatst op of dicht tegen de waterkering langs het Volkerak aan de Karolinadijk. De afstand van de windturbines tot de kern Dinteloord bedraagt ongeveer minimaal 1200 meter.

Wanneer we spreken over *Windpark Karolinapolder* hebben we het over de aanvraag van innogy om de vier bestaande windturbines te saneren en op te schalen en in een clusteropstelling niet aan de Karolinadijk, maar in de Karolinapolder te realiseren. De nieuwe windturbines hebben per windturbine een vermogen van minimaal 3MW en gezamenlijk een maximaal vermogen van tussen de 12MW en 21,6 MW. De tiphoogte bedraagt tussen de 180 en 215 meter. De dichtstbijzijnde nieuwe windturbine heeft een afstand van ongeveer 800 meter tot de kern van Dinteloord. Door de clusteropstelling worden de windturbines meer geconcentreerd geplaatst. Vanaf de kern van Dinteloord geeft dat visueel gezien een minder brede verstoring van het zicht. Bij het bepalen van de locaties van de nieuwe windturbines zijn alle relevante aspecten afgewogen, met als doel de omgevingseffecten van de vier turbines gezamenlijk te minimaliseren. De ingediende aanvraag is getoetst aan de in Nederland gehanteerde wet- en regelgeving. Hieruit is geconcludeerd dat er sprake is van een vergunbare aanvraag.

Regiobod en te realiseren vermogen

Volgens de gemeente Steenbergen is het voorgenomen plan voor het windpark niet in lijn, maar juist in strijd met het door de provincie geaccepteerde regiobod voor de realisatie van windenergie en daarmee ook met de afspraken met het Rijk. Tevens stelt de gemeente dat wij in onze besluiten meerdere malen een verschillende omvang van de nog openstaande Steenbergse bijdrage aan het regiobod hanteren.

In 2011 is er een regionaal bod voor windenergie in West-Brabant opgesteld, dat onderdeel uitmaakt van de prestatieafspraken Wind op Land 2020 tussen de provincie Noord-Brabant en het Rijk. In het regionaal bod zijn afspraken neergelegd over het

aantal te realiseren MW per gemeente binnen de regio West-Brabant. Voor de gemeente Steenbergse is afgesproken dat er minimaal 25,4 MW en maximaal 28,8 MW aan opgesteld vermogen extra wordt gerealiseerd ten opzichte van het bestaand opgesteld vermogen binnen de gemeente, waarvan maximaal 21,6 MW extra door de opschaling van het bestaande windpark Karolinadijk. De gemeente heeft zich in het regionaal bod gecommitteerd aan deze opgave. In de afspraken tussen provincie en Rijk is door de provincie rekening gehouden met een, gezien de stand van de techniek en het verloop van de SDE-bijdragen, meer realistisch vermogen van 9,6 MW extra als aanvulling op het reeds bestaand vermogen van 2,4 MW. Dit betekent dat uiteindelijk ten minste 9,6 MW extra (totaal 12 MW) en maximaal 21,6 MW extra (24MW) zal worden gerealiseerd. Vandaar dat de aanvraag omgevingsvergunning voor windpark Karolinapolder uitgaat van een maximum vermogen tussen 12 MW en 21,6 MW. Wij bestrijden de door de gemeente in haar advies gewekte suggestie dat wij in onze besluiten een verschillende omvang hanteren van de nog openstaande Steenbergse bijdrage aan het regionaal bod. Daarbij gaat het volgens de gemeente om de vraag of er sprake is van een resterende extra opgave van meer of minder dan 12 MW. Dit vraagstuk is voor het intrekken van de overdracht van de bevoegdheid niet relevant. Of de overdracht voor het windpark nu leidt tot een vermogen tot, tot en met of vanaf 12 MW maakt voor deze overdracht in feite niet uit, zolang het opgestelde vermogen van windpark Karolinapolder maar meer dan 5 MW en minder dan 100MW bedraagt. De discussie over tot, of maximaal, of minimaal 12 MW is er een die vanuit de regionale afspraken gevoerd moet worden en niet vanuit de overdracht van de bevoegdheid.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

Daarnaast stelt de gemeente in haar advies dat een opgave van 12 MW opgesteld vermogen met gemak kan worden gehaald met drie of vier lagere (waaronder windturbines met een tiphoogte lager dan 150 meter), in lijn langs het Volkerak te plaatsen en daarmee wel goed landschappelijk in te passen windturbines. Deze constatering is echter niet juist. In de bijlagen bij het advies van de gemeente Steenbergse is meermaals geduid dat voor een dergelijk windpark door ontwikkelaars geen sluitende business case te realiseren is. Bij maximaal vier extra windturbines van maximaal 150 meter tiphoogte (dit naast de vier windturbines van innogy die er al staan) zijn de netwerkkosten per windturbine te hoog om de business case sluitend te krijgen. Dit is reeds in het bestuurlijk overleg van 14 augustus tussen betrokken partijen geconstateerd. Kortom, de door de gemeente geschetste optie is in werkelijkheid geen optie en de gemeente is hiervan op de hoogte. De gemeente heeft bovendien zelf onderzoek laten uitvoeren naar de haalbaarheid van windturbines met een tiphoogte van maximaal 150 meter. Deze onderzoeken van bureau Pondera zijn besproken tijdens de oordeelsvormende raadsvergadering van 3 december 2018. Uit dit onderzoek komt naar voren dat gezien de gevoeligheid in de businesscase bij windturbines op deze locatie, de meeste ontwikkelaars af zullen zien van ontwikkeling van windturbines lager dan 150 m tiphoogte.

Opschaling/ vernieuwing

De gemeente baseert haar inhoudelijke betoog op het standpunt dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dat wordt op meerdere gronden gebaseerd, maar vindt zijn oorsprong in de veronderstelling dat er bij het Windpark Karolinapolder geen sprake zou zijn van opschaling van de bestaande turbines, maar

van de bouw van een nieuw park (vernieuwing). In het raadsvoorstel van de gemeente Steenberg en van 9 juli 2019 worden hiervoor meerdere argumenten aangedragen.

Wij kunnen ons niet scharen achter de door de gemeente aangedragen argumenten. Opschaling van windturbines betekent dat de bestaande turbines worden vervangen door nieuwe hogere turbines met een grotere as-hoogte en grotere rotordiameter. Dit betekent dat de onderlinge afstand tussen de turbines en daarmee de positie van de turbines moet worden aangepast. Het benutten van bestaande mastposities bij opschaling en tegelijkertijd het vergroten van het vermogen per turbine om te voldoen aan de gemaakte afspraken, is praktisch onmogelijk. Het opschalen van windturbines houdt in dat er nieuwe turbines worden geplaatst op nieuwe posities en gaat gepaard met sanering elders, zoals bij de turbines in de Karolinapolder in hetzelfde gebied, of zoals bijvoorbeeld in de provincie Flevoland op locaties elders in de provincie. Dat er in het regiobod van West-Brabant en in de Structuurvisie van de gemeente Steenberg en alleen sprake zou zijn van opschaling van bestaande windturbines, door op exact dezelfde plekken nieuwe windturbines te plaatsen, is een onjuiste constatering van de gemeente.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

Gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie

De gemeente Steenberg en geeft in haar advies aan dat de beoogde opschaling van het windpark Karolinadijk niet past binnen de uitgangspunten van haar Ruimtelijke Structuurvisie.

Wij hebben met de regio West-Brabant en daarmee met de gemeente Steenberg en, in 2011 afspraken gemaakt over het aantal te realiseren MW binnen de gemeente. De opschaling van de windmolens van het windpark Karolinapolder is hierbij door de gemeente aangedragen. Ons belang bij de afspraken lag bij het realiseren van het afgesproken vermogen (het aantal MW) en niet bij de specifieke locatie. Vanaf 13 oktober 2011, het moment dat deze afspraken zijn aangeboden aan de provincie, heeft de gemeente Steenberg en de mogelijkheid gehad om, buiten de windmolens op de locatie AFC-Prinsenland, 12 MW (waarvan 9,6 MW extra) aan windenergie binnen haar gemeentegrenzen te realiseren. Ook heeft de gemeente vanaf dat moment de mogelijkheid gehad om andere locaties te zoeken om het afgesproken vermogen te kunnen realiseren. Echter, de gemeente Steenberg en heeft vanaf het moment dat de regionale afspraken zijn gemaakt tot 13 maart 2019 nooit aangegeven, noch aan de ontwikkelaar innogy noch aan onze provincie, dat het opschalingsproject Windpark Karolinadijk, later Karolinapolder, geen aanvaardbaar plan was en niet passend zou zijn op grond van de gemeentelijke Structuurvisie uit 2012. Als de gemeente dat standpunt zou hebben, had zij dit eind 2017 aan het begin van het project aan innogy moeten aangeven en bovendien haar structuurvisie moeten aanpassen om (elders) ruimte te bieden aan de beloofde MW-windenergie uit haar windbod. In plaats daarvan heeft de gemeente haar medewerking verleend aan dit project, heeft de gemeente aan de provincie gevraagd af te zien van haar bevoegdheid op grond van de Elektriciteitswet, heeft de gemeente op 30 januari 2018 een m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen, heeft de gemeente op 7 juni 2018 een ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage gelegd voor de opschaling van Windpark Karolinadijk en heeft de gemeente samen met innogy tot 13 maart 2019 gewerkt aan definitieve besluitvorming over het plan Windpark Karolinapolder.

Alle besluiten die tot 13 maart 2019 door de gemeente zijn genomen over Windpark Karolinapolder wijzen erop dat de gemeente medewerking zou verlenen aan het project en tot het verlenen van de vergunning over zou gaan. Wij moeten constateren dat de gemeente pas vanaf 13 maart 2019 inhoudelijke gronden aandraagt waarom de huidige aanvraag voor het Windpark Karolinapolder niet passend zou zijn binnen de uitgangspunten van de gemeentelijke structuurvisie, terwijl deze inhoudelijke gronden de voorgaande jaren geen belemmering voor de gemeente zijn geweest om volledige medewerking aan het plan te verlenen.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

Wet Natuurbescherming

De gemeente Steenbergen stelt in haar advies twijfels te hebben over de vergunbaarheid van Windpark Karolinapolder op grond van de Wet natuurbescherming. Voor uitbreiding van bestaande en/of voor nieuwe activiteiten in en rond Natura 2000-gebieden kan een vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet nodig zijn. Op 1 maart 2019 hebben wij ontheffing verleend voor het onderdeel soortenbescherming. Daartegen is geen bezwaar ingediend. Daarnaast is beoordeeld dat er een vergunning op grond van de bescherming Natura 2000-gebieden nodig is. Op 12 juni 2019 is hiervoor een aanvraag ingediend welke nu in behandeling is.

De gemeente stelt tevens dat het, tijdens het traject, ontbreken van een ontheffing en/of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming, haar proces nadelig heeft beïnvloed. De gemeente kijkt hierbij naar de provincie als bevoegd gezag voor de vereiste toestemmingen op grond van de Wet natuurbescherming.

Wij herkennen ons niet in deze voorstelling van zaken. Op 25 oktober 2017 hebben gemeente, innogy en provincie werk- en procesafspraken gemaakt over hoe de ruimtelijke procedure en de ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming zo goed mogelijk op elkaar konden worden afgestemd, gericht op verlening van de omgevingsvergunning in het najaar van 2018. De wijze waarop dit proces is afgestemd en ingericht, heeft dus weloverwogen en met instemming van alle betrokken partijen, waaronder de gemeente Steenbergen, plaatsgevonden.

4. Omwonenden

In het advies gaat de gemeente Steenbergen op een aantal plaatsen in op de betekenis van het intrekken van de overdracht van de bevoegdheid voor omwonenden. Wij vinden de positie van omwonenden van het windpark van groot belang. Daarom gaan wij hier onderstaand op in.

Zienswijzen en rechtsbescherming

De gemeente stelt dat naar haar mening het besluit van de provincie om de overdracht van de bevoegdheid in te trekken, de belangen van indieners van zienswijzen en andere belanghebbenden schaadt. Tevens vraagt zij of wij kunnen garanderen dat wij de inwoners van Dinteloord dezelfde rechtsbescherming kunnen bieden als de gemeente Steenbergen. Tot slot stelt de gemeente dat wij, in de aan Provinciale Staten aangeboden stukken, niet naar de goede versie van de nota van beantwoording van zienswijzen verwijzen.

Voor wat betreft de Nota van zienswijzen het volgende: in de oorspronkelijk aan Provinciale Staten aangeboden stukken ten behoeve van het raadsvoorstel, bevinden zich documenten die van de gemeente Steenbergen zijn overgenomen. In het tijdspad tussen het toesturen van dit [Statenvoorstel](#) en heden, zijn deze documenten op een aantal punten aangevuld. Daarom [stellen Gedeputeerde Staten voor](#) een aantal bijlagen bij Statenvoorstel te vervangen door aangepaste bijlagen. Een van de bijlagen die in de tussentijd is aangepast betreft de Nota van zienswijzen. Bij de stukken bevindt zich inmiddels een gewijzigde [Nota van zienswijzen](#). Zoals in het Statenvoorstel aangegeven, geven de ingediende zienswijzen geen aanleiding de aangevraagde vergunning te weigeren. Het besluit zoals verwoord in Statenbesluit 53/19B verandert hiermee dus niet.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

Door het besluit de bevoegdheid over te nemen van de gemeente Steenbergen, worden indieners van zienswijzen geconfronteerd met een ander bevoegd gezag die de beantwoording overneemt. Hiermee verandert er echter niets aan de wettelijk geregelde rechtsbescherming van betrokkenen. De beantwoording van de zienswijzen is aangepast en opgesteld vanuit de geldende provinciale en wettelijke regels en kaders. Indieners van zienswijzen zijn door ons op de hoogte gesteld dat wij de beantwoording van de zienswijzen hebben overgenomen. Wij hebben hen aangeboden om desgewenst telefonisch of mondeling een toelichting te geven op het door ons genomen besluit.

Sociale randvoorwaarden

De gemeente acht de aangeboden sociale randvoorwaarden in strijd met een goede ruimtelijke ordening en geeft aan dat sociale randvoorwaarden binnen Dinteloord 'judaspenningen' worden genoemd. Deze kwalificatie werpen wij als provincie verre van ons.

Eén van de voorwaarden uit de Verordening ruimte is dat er bij wind- en zonprojecten sprake is van maatschappelijke meerwaarde. Of, zoals in uw Staten al vaker is aangegeven, dat de omgeving van een wind- of zonnepark niet alleen de lasten van een dergelijke ingreep in de omgeving ondervindt, maar ook kan profiteren van de lusten. Dit is in Nederland een algemeen omarmd principe, welke bijvoorbeeld ook zijn weg heeft gevonden naar het Klimaatakkoord. De sociale randvoorwaarden zijn bedoeld om de positie van omwonenden en de gemeenschap te versterken en niet het belang van een exploitant leidend te laten zijn. Het is aan de omwonenden om met een ontwikkelende partij afspraken te maken hoe aan deze maatschappelijke meerwaarde invulling wordt gegeven.

Op verzoek van de gemeente Steenbergen en als invulling van een door de gemeenteraad aangenomen motie met betrekking tot sociale randvoorwaarden heeft een groep van bewoners (regiegroep) uit en rondom Dinteloord, conform de tussen gemeente en innogy afgesloten '*Intentieovereenkomst uitwerking sociale randvoorwaarden opschaling windturbines Karolinadijk*', met innogy gesprekken gevoerd over de invulling van sociale randvoorwaarden. De regiegroep heeft zich in het verleden uitgesproken voor turbines met een tiphoogte van 210 meter, met onder andere goede afspraken over stilstandsvoorzieningen met betrekking tot slagschaduw.

Met de voorliggende [Overeenkomst sociale randvoorwaarden](#) is voortgebouwd op het pakket aan sociale randvoorwaarden dat door deze groep bewoners reeds met innogy als ontwikkelende partij is overeengekomen. Dit pakket aan sociale randvoorwaarden was reeds een van de eerder toegestuurde bijlagen bij het [Statenvoorstel](#). De afspraken zijn op een aantal punten verder aangescherpt, verduidelijkt en op een aantal punten zijn bovenwettelijke maatregelen afgesproken die gunstiger uitpakken voor direct omwonenden. Zo zijn er afspraken gemaakt over bovenwettelijke regelingen op het gebied van geluid, slagschaduw en obstakelverlichting. Wij hebben hierbij deels gebruik gemaakt van onze ervaringen rondom de A16. Tevens geeft de overeenkomst invulling aan de bijdrage die moet worden geleverd aan kwaliteitsverbetering van het landschap. De vier voorziene windturbines van Windpark Karolinapolder leveren goede sociale randvoorwaarden op (zie ook het kopje 'zorgvuldigheidsbeginsel' in hoofdstuk 2 van deze notitie).

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

Het is overigens niet zo dat goede sociale randvoorwaarden de hoogte van de windturbines beïnvloeden, zoals de gemeente in haar advies stelt, maar het is juist andersom: hogere windturbines met meer vermogen leiden tot betere sociale randvoorwaarden. Zie ook het kopje 'zorgvuldigheidsbeginsel' in hoofdstuk 2 van deze notitie. In samenhang met de Overeenkomst sociale randvoorwaarden hebben wij met innogy eveneens een anterieure overeenkomst gesloten waarin afspraken zijn gemaakt over de planschade, schade aan openbare voorzieningen en de op grond van onze Verordening vereiste investering Kwaliteitsverbetering van het landschap.

Woningwaardecompensatie Karolinapolder

In de raadsvergadering van 26 september 2019 is door de voltallige gemeenteraad van de gemeente Steenbergen het amendement 'Onderzoek woningwaardecompensatie Karolinapolder' aangenomen. Het college van de gemeente verzoekt ons vervolgens in haar advies om als bevoegd gezag een regeling toe te passen die de gehele vermogensschade aan een woning als gevolg van het Windpark Karolinapolder dekt.

In de [Overeenkomst sociale randvoorwaarden](#) beschrijven wij het proces en de afspraken ten aanzien van planschade. Tussen de ontwikkelaar en de provincie zijn in een anterieure overeenkomst afspraken gemaakt over het vergoeden van toekomstige planschadeclaims. Voor planschade geldt een wettelijke procedure. De praktijk leert dat de uitgekeerde tegemoetkoming in planschade vaak (veel) lager is dan de verwachte planschade door de belanghebbenden. Voorzienbaarheid (had men kunnen weten dat.) is een belangrijk criterium. Dit, samen met het normale maatschappelijke risico, leidt vaak tot teleurstellingen bij aanvragers van planschade.

innogy heeft door SAOZ een planschade-risicoanalyse laten maken op basis van het worst case scenario (maximale tiphoogte van 234 meter). De conclusie van de risicoanalyse wordt aan de overeenkomst sociale randvoorwaarden gehecht en wordt openbaar gemaakt. Het maximale planschaderisico bedraagt volgens de analyse € 260.000. Dit is een totaalbedrag voor alle woningen in de nabijheid van het geplande windpark waarvan, op basis van de planschaderisicoanalyse, wordt ingeschat dat deze in aanmerking zouden kunnen komen voor vergoeding van planschade. SAOZ is een gecertificeerd planschade bureau. Het planschadebureau wil de kans op onderschatting van de planschade zoveel mogelijk uitsluiten.

Op basis van bovenstaande zijn tussen innogy en de provincie bovenwettelijke afspraken gemaakt. Bij de realisatie van windturbines is innogy, na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning, bereid om vooraf, zonder het doorlopen van de planschadeprocedure bij het bevoegd gezag, een totale tegemoetkoming in planschade conform de planschade risicoanalyse van maximaal € 260.000 te vergoeden. innogy zal hiervoor binnen 1 jaar na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning een aanbod doen aan de betreffende omwonenden. Dit voorkomt lange procedures, bijkomende kosten en mogelijke teleurstellingen. Het staat eenieder vrij om van zijn recht gebruik te maken om een planschadeprocedure te starten. Wanneer de planschade wordt toegekend zal in het geval die hoger is dan het reeds uitgekeerde bedrag het verschil worden betaald.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

4593514

5. Afsluitend

Deze notitie is opgesteld als onze reactie op het advies van de gemeente Steenbergen op ons voornemen een omgevingsvergunning te verlenen voor het windpark Karolinapolder. 25 oktober vindt besluitvorming door Provinciale Staten plaats over het van provinciaal belang zijn van het project 'Windpark Karolinapolder' en de afgifte van een verklaring van geen bedenkingen. Wanneer Provinciale Staten hierover positief besluiten, zijn wij voornemens 29 oktober te besluiten de aangevraagde omgevingsvergunning te verlenen.

Wij constateren dat de gemeente in haar eerder schrijven van 19 september 2019 aangeeft dat haar vertrouwen in de provincie op dit dossier is geschaad. Wij realiseren ons dat het niet nakomen van gemaakte afspraken door de gemeente Steenbergen en vervolgens ons besluit, aan beide kanten heeft geleid tot spanning in de onderlinge verhoudingen op dit dossier. Tegelijkertijd blijven we, mede in het kader van de RES-en, volop kansen zien om gezamenlijk te werken aan de (Brabantse) energietransitie. Wij reiken hiertoe aan de gemeente Steenbergen en aan alle andere Brabantse gemeenten nadrukkelijk de hand.